

Societatea civilă este îngrijorată față de acțiunile Procurorului General întreprinse în privința unui judecător

Societatea civilă își exprimă îngrijorarea față de pornirea urmăririi penale împotriva judecătoarei Domnica MANOLE, solicitată de Procurorul General, pe motiv că aceasta „a pronunțat cu bună-știință o hotărâre contrară legii” atunci când a anulat hotărârea Comisiei Electorale Centrale (CEC) privind refuzul în organizarea referendumului.

La 14 aprilie 2016, la cererea unui grup de inițiativă pentru organizarea referendumului de modificare a Constituției, judecătoarea Curții de Apel Chișinău, Domnica MANOLE a anulat decizia CEC din 30 martie 2016 privind refuzul în organizarea referendumului. Judecătorul a obligat CEC să adopte o hotărâre cu privire la inițierea referendumului pentru revizuirea Constituției Republicii Moldova. Judecătorul a constatat că grupul de inițiativă a colectat numărul necesar de semnături prevăzut de art. 141 din Constituție (200,000 de semnături, inclusiv câte 20,000 din cel puțin jumătate de unitățile administrative existente în anul 2000).

Hotărârea Curții de Apel a fost însă contestată de CEC la Curtea Supremă de Justiție (CSJ), iar CSJ a constatat că hotărârea CEC este legală, a casat hotărârea Curții de Apel Chișinău și a respins cererea de chemare în judecată a grupului de inițiativă.

Ulterior, Procurorul General interimar a expediat Consiliului Superior al Magistraturii o sesizare prin care cere acordul cu

privire la pornirea urmăririi penale și pedepsirea judecătorului Domnica Manole. În sesizare sa, Procurorul interimar susține că magistrata ar fi pronunțat cu bună știință o hotărâre contrară legii utilizând argumentele completului Curții Supreme de Justiție, printre care adoptarea unei hotărâri ilegale, interpretarea eronată a normelor legale, aplicarea unei legi care nu urma a fi aplicată dat fiind abrogarea acesteia și depășirea limitelor împuternicirilor.

Societatea civilă consideră sesizarea Procurorului General interimar ca fiind una tendențioasă și periculoasă pentru tot sistemul judecătoresc pentru că ea nu se referă deloc la adoptarea hotărârii în cauză de către judecătorul Manole cunoscând că ea este ilegală, un element fără de care nu poate fi pornită o urmărire penală. Această sesizare poate fi catalogată drept o intimidare a judecătorei care a anulat un act administrativ.

Conform standardelor internaționale, judecătorul nu poate fi supus răspunderii penale pentru modul de interpretare a legii, apreciere a faptelor sau evaluarea probelor, cu excepția cazurilor de rea-credință. În plus, judecătorii nu trebuie să fie responsabili personal în cazul în care decizia lor este infirmată sau modificată într-o cale de atac.

În cazul de față, este vorba despre interpretări diferite date normelor constituționale de instanța de fond și CSJ, care se datorează în mare parte caracterului confuz al art. 141 din Constituție. Art. 141 alin. (1) lit. a) din Constituție nu indică clar numărul unităților administrativ-teritoriale. Prin aplicarea acestei norme numărului actual de raioane, reiese că a doua frază din același alineat solicită un număr aproximativ dublu de semnături comparativ cu prima frază. Această carență nu a fost clarificată pe parcursul a mai multor ani, deși a fost stabilită de Curtea Constituțională în Decizia nr.10 din 18 iulie 2008 și discutată pe larg în societate. CEC a interpretat norma ca solicitând câte 20,000 de semnături din

18 raioane. Judecătorul Manole a calificat interpretarea respectivă ca una abuzivă. Colegiul CSJ a interpretat cerințele Constituției în mod similar CEC. Se pare că dna Manole s-a bazat pe Codul de procedură civilă, conform căreia apărarea judiciară nu poate fi refuzată din cauza neclarității legii.

Este vorba de o interpretare diferită a legii dată de două instanțe de judecată unei norme constituționale, fapt întâlnit frecvent într-o societate democratică. Nu există nici norme clare și nici o practică judiciară clară cu privire la interpretarea art. 141 alin. (1) lit. a) din Constituție. Chiar dacă decizia CSJ este irevocabilă, ea nu este suficient de convingătoare, or sugerează că pentru inițierea referendumului republican este nevoie de cel puțin 360,000 de semnături chiar dacă Constituția operează cu cifra de 200,000.

În acest caz, aspectele individuale de asemenea sunt importante. Pe de altă parte, subiectul sesizării este unul politizat, ceea ce ridică semne de întrebare cu privire la scopul sesizării. Pe de altă parte, judecătorul vizat în sesizare este o persoană notorie din sistemul judecătoresc care a vorbit public în repetate rânduri despre probleme sistemice din sistemul judiciar, în special cu privire la promovarea judecătorilor și a unor inițiative periculoase pentru independența judecătorilor. Ea este și membră a Colegiului Disciplinar, participând în ultimul an în mai multe cauze sensibile în cadrul cărora le-au fost aplicate sancțiuni disciplinare, inclusiv unor judecători de la CSJ. De asemenea, sesizarea vine în contextul concursului pentru ocuparea unei funcții vacante la CSJ, la care participă și judecătorul vizat.

Având în vedere cele menționate mai sus, semnatarii prezentului apel, solicită:

- Procurorului General interimar:

- a. Explicarea acuzațiilor aduse judecătorei Domnica Manole pentru pornirea urmăririi penale,
- b. Publicarea sesizării, dat fiind rezonanța și potențialul impact asupra sistemului judiciar.

▪ Consiliului Superior al Magistraturii:

- a. Examinarea sesizării Procurorului General interimar în ședință publică,
- b. Examinarea minuțioasă a tuturor aspectelor cauzei și argumentarea convingătoare a hotărârii adoptate.

Textul integral al apelului este disponibil [aici](#).

Organizațiile semnatare ale apelului:

1. Ambasada Drepturilor Omului,
2. Asociația „Promo-LEX”,
3. Asociația Femeilor Profesioniste și de Afaceri,
4. Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT),
5. Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER),
6. Asociația Presei Independente (API),
7. Centrul de Investigații Jurnalistice,
8. Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM),
9. Centrul pentru Journalism Independent (CJI),
10. Institutul de Politici Publice (IPP),
11. Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul” (IDIS „Viitorul”),
12. Transparency International Moldova (TI-Moldova).